ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

Α1. Κάθε ένα από τα στοιχεία της στήλης Α αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της στήλης Β. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασής σας τους αριθμούς της **στήλης Α** και δίπλα από τον κάθε αριθμό το γράμμα της **στήλης Β** που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

ΣΤΗΛΗ Α	**ΣΤΗΛΗ Β**
1. Αριστοτέλης	**α.** «Βούληση για δύναμη»
2. Ζαν-Ζακ Ρουσσώ	**β.** «Γενική βούληση»
3. Φ. Νίτσε	**γ.** «Αταξική κοινωνία»
4. Κ. Μαρξ	**δ.** «Υψηλό»
5. Ε. Μπερκ	**ε.** «Θεωρία της μεσότητας»

(5 x 3 μον. = 15 μονάδες)

Α2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη **«σωστό»** ή **«λάθος»**.

α. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, η ποίηση ασχολείται με το ατομικό και το μερικό.

β. Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τις εξελίξεις στον χώρο της τέχνης.

γ. Αυτό που φαίνεται να χαρακτηρίζει τα περισσότερα είδη σύγχρονης τέχνης είναι η «αυτο-αναφορικότητα».

δ. Μία από τις πειστικότερες θεωρίες για το πρόβλημα της προσωπικής ταυτότητας είναι αυτή που υποστηρίζει πως εκείνο που τη συνιστά είναι η συνέχεια της μνήμης μέσα στον χρόνο.

ε. Η ικανότητα του καλλιτέχνη να «μιμείται» την πραγματικότητα προκαλεί ανησυχία στον Πλάτωνα, αφού μπορεί, μεταξύ άλλων, να εξαπατήσει τους ανθρώπους.

(5 x 3 μον. = 15 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Β΄ **(20 μονάδες)**

Να δώσετε σύντομες απαντήσεις (έκταση: 70 – 110 λέξεις)

Β1. Να παρουσιάσετε **τρία (3)** χαρακτηριστικά του ανθρώπου, τα οποία τον διαφοροποιούν από τις μηχανές, κάνοντας αναφορά και στους όρους «τεχνητή» και «ανθρώπινη νοημοσύνη».

Β2. Τι υποστηρίζει ο Ωφελιμισμός; Εξηγήστε, αναφέροντας παράλληλα **δύο (2)** από τους εκπροσώπους του.

(2 x 10 μον. = 20 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄ **(50 μονάδες)**

Να δώσετε διευρυμένες απαντήσεις (έκταση: 250 – 300 λέξεις)

Γ1. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και αξιοποιήσετε τις φιλοσοφικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί:

«Πρέπει, λοιπόν, να κατανοήσουμε πως ό,τι καθιστά τη βούληση γενική δεν είναι τόσο ο αριθμός των ψήφων όσο το κοινό συμφέρον που τις ενώνει […]. Το κοινωνικό σύμφωνο εγκαθιδρύει μεταξύ των πολιτών μια ισότητα σύμφωνα με την οποία όλοι δεσμεύονται με τους ίδιους όρους και απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα. Με αυτόν τον τρόπο, από τη φύση του συμφώνου, κάθε πράξη κυριαρχίας, δηλαδή κάθε αυθεντική πράξη της γενικής βούλησης, δεσμεύει ή ευνοεί εξίσου όλους τους πολίτες».

Ζ. Ρουσσώ, *Το Κοινωνικό Συμβόλαιο ή Αρχές Πολιτικού Δικαίου*, (Μετάφραση: Β. Γρηγοροπούλου και Α. Σταϊνχάουερ), Αθήνα, εκδόσεις Πόλις 2004, σ. 82.

Ερώτημα: (α) Να εξηγήσετε τον όρο «κοινωνικό συμβόλαιο». **(β)** Να εξηγήσετε ποιο περιεχόμενο δίνει στον όρο «κοινωνικό συμβόλαιο» ο Ζαν- Ζακ Ρουσσώ, συσχετίζοντάς το με τον όρο «γενική βούληση». **(γ)** Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, η σχέση του νοερού αυτού συμβολαίου με το Σύνταγμα μίας σύγχρονης Δημοκρατίας; Εξηγήστε.

Γ2. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και αξιοποιήσετε τις φιλοσοφικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί:

«[...] Το έργο […] θα προκαλέσει δίχως άλλο στον θεατή […] πιο επεξεργασμένες συναισθηματικές διεγέρσεις, που δεν είναι δυνατό να γίνουν νοητές με τα λόγια μας. Ο θεατής όμως του σήμερα σπάνια είναι ικανός για τέτοιες δονήσεις. Αναζητεί στο έργο τέχνης ή μία καθαρή απομίμηση της φύσης, που μπορεί να εξυπηρετήσει πρακτικούς σκοπούς (πορτραίτο με τη συνηθισμένη έννοια και τα παρόμοια), ή μίαν απομίμηση της φύσης που περιέχει μια κάποια ερμηνεία, «ιμπρεσιονιστική» ζωγραφική, ή τέλος σε φυσικές μορφές μεταμφιεσμένες ψυχικές καταστάσεις».

W. Kandinsky*, Για το πνευματικό στην τέχνη,* (Μετάφραση: Μ. Παράσχης), Αθήνα, εκδόσεις Νεφέλη 1981, σ. 37.

Ερώτημα: (α) Να παρουσιάσετε **δύο (2)** από τις βασικές αντιλήψεις για την τέχνη· **(β)** Να σχολιάσετε την πιο πάνω θέση του Καντίνσκι, αναφέροντας, παράλληλα, και τα υποκειμενικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται, κατά τη γνώμη σας, ο τρόπος πρόσληψης του έργου τέχνης από τον θεατή.

(2 x 25 μον. = 50 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ